

Den 29. jan. blev underførerskolen på troppeøvelsespladsen «Hammerstein» sat i alarmberedskab. Sturmhf. Scheibe, der var chef for skolen, dannede kampgruppe «Scheibe» under feltpost nr. 45922, idet 10 Untersturmf. og Oberjunkere (danske, norske og svenske) mellem jul og nytår 1944 netop var ankommet til Hammerstein og havde påbegyndt uddannelsen af underførere. Da antallet af officerer ikke var tilstrækkeligt for Scheibe blev det yderligere tilført et antal officerer (danske, norske og tyske) fra en kompagniførerskole i Bährenwalde. Den 30. jan. afmarcherede hele kampgruppen i retning af Landeck, beliggende ca. 20 km, syd for Hammerstein.

(Lars Ove's)

Efter forskellige Spährupps (een vendte aldrig tilbage) fulgte et overraskende angreb efter en kort beredskabsstilling i skovene nord og nordvest for Landeck samt i Landeckermühle, - angrebet kostede kun få døde, dog faldt en tysk Untersturmf. Steiner. Russerne, som hovedsagelig bestod af kavalerister, nåede ikke at få trosset med. Unterscharf. Tunestvedt havde til opgave under Oberj. Larsson at danne brohoved på den vestlige side af floden Küddow, og han bogstavelig talt løb over broen sammen med de sidste russere. (For denne dåd blev han dekoreret med jernkorset af 1. kl. post mortem.) Angrebet fandt sted med M.G.42 som var det sværeste våben, hvilket senere under det efterfølgende forsvar af Landeck kom til at koste dyrt.

Natten 4.-5. Febr. kom et antal lettere over fra russisk side ved den sydlige kirkegård under råbet «nicht schiessen Kameraten». Mellem disse sidste var russere, og der opstod de frygteligste nærkampe under hvilke bl.a. Obersturmf. grev Ahlefeldt-Laurvig faldt sammen med hans danske adjutant Willy Jensen og ca. et halvt hundre mand af kompagniet. Angrebet blev dog standset, men den følgende dag skulle russerne ud, idet H.K.L. løb gennem gaderne. Ved dette blodige angreb faldt Ustuf. Nakken, Ustuf. Jørgensen samt adskillige underførere og mænd. Fjenden blev delvis smidt ud, men beholdt kirkegården, og her manglede vi de svære våben, idet russerne havde tanks.

Den 20. febr. brød rester af det indesluttede SS.div. Niederlande igennem til os fra Schneidemühl. Brohovedet fik vi udvidet mod vest, og samtidig rullede utallige flygtningevogne igennem. Den efterfølgende tid var sådan set rolig, natlige angreb blev afvist og adskillige pansere gjort ukampdyktige med pansernæve og ofenrohr, herved bidrog en dansk Unterscharf. Untersturmf. Karlsen, netop vendt tilbage fra Kuhrland som hemmelig kurér, blev dræbt af en granat, netop som han skulde overtage sin deling efter Oberj. Larsson. Samme dag blev Ustuf. Weidlich (dansk) hårdt såret ved et lungegennemskud.

Den 11. febr. 1945 blev vi afløst af værnemagten og trukket tilbage til et nyt brohoved ved Kappel. Her faldt Unterscharf. Tunestvedt, og Oberj. Larsson blev hårdt såret af en 8 cm granat netop som vi skulle trækkes ud. Kort efter blev vi trukket tilbage, men forinden begravede vi vore døde på en kirkegård i Rosenfelde, bl.a. Unterscharf. Tunestvedt, en danske snittede hans navn i et kors lavet af stakitbrædder.

I Krummensee afmeldte vi hos Sturmbannf. Scheibe og samledes atter alle i Hammerstein, hvor kampgruppen blev opløst. Jeg drog sammen med to norske Ustuf. (Sand og Berg), Untersturmf. Svend Gustafson og Obersturmf. Voss (tysk) til Naugard, her fik vi ordre gennem Hauptstuf. Hämels adju. Ustuf. Brynestad til at melde os på rådhuset i Golnow hos Sturmbannf. Scheibe, nu reg.kom. af regiment 48 «general Seyfardt». Først nægtede vi, idet vi ville til reg. Danmark og Norge, men da Brynestad kom anden gang, forstod vi, det var alvor, idet vi ellers ville blive afhentet af feltgendarmer. Vi fire Ustuf. blev tildelt 1. bal.reg. 48 i

Jeg skulle med Gustafson være delingsfører under Obstf. Voss i 1. kompagnie. Men da jeg kendte Voss som en bangebuks, sprang jeg straks fra, da der blev spurgt efter en delingsfører til 8 cm granatkastere i svære komp.

Efter en ganske kort uddannelse fandt afmarchen sted den 2. marts til Massow, hvor vi selv måtte udbygge H.K.L. Den første dag gik dermed, samt indskydning af grafatkasterne på punktmål, hvilket kom os til gode under de efterfølgende massive russiske angreb den 5. og 6. marts, hvor kasterne virkelig spærrede store dele af det russiske infanteris angreb. Det første fandt sted den 5. marts om natten med infanteri, som næsten gennembrød vor egen H.K.L., men blev kastet tilbage inden daggry. Ved dette angreb faldt Ustuf. Gustafsson, en tapper og værdig svensk officer, som altid var hos sine mænd, hvor det så værst ud. (Blev ved Rosenow ikke såret, men overtog 1. balte, da baltekommandøren blev såret ved modangrebet.

Til uddannelse og opfyldning af kompagnierne fik vi knap 3 uger, mandskabet var blandet, mest folketyskere og unge, men materialet var forbavsende godt og kampgejsten fantastisk, når man tager den håbløse situation i betragtning. Ustuf. Berg og Sand var chef for 2. og 3. kompagni, og en tysk Obersturmf. var chef for 4. og svære kompagni.

Den 6. marts om morgenen startede det russiske frontale angreb på Massow, først den infernalske trommeild på ca. ½ time, derefter T.34 og Stalinpansere, men til vort held kørte de bag efter hinanden. Vi havde til vor rådighed et 7,5 cm Sturmgeschütz, 1 Tiger, som ikke kunne køre, men var blevet slæbt i stilling af en anden Tiger, som kun kunne dreje til den ene side. Angrebet varede til over middag, og da det var overstået stod der 23 sammenskudte og efterladte russiske pansere. Vor H.K.L. gav efter, for mange af mændene var det den første ildprøve, ganske særlig de unge på 16-17 år brød sammen.

Egen oplevelse: Jeg havde netop været fremme for at høre, hvordan ilden fra vore kastere havde ligget under gårsdagens angreb. På vej tilbage blev jeg overrasket af trommelilden, jeg smed mig i kartoffelkulen og kiggede op en gang imellem og så pludselig at ilden havde retning mod mig, men med et slag standsede den, alt blev roligt, men kun et øjeblik for så startede panserne med en infernalsk motorstøj og skydning. Jeg kunne ikke komme frem til H.K.L., hvorfra granatkasterne blev ledet, men løb tilbage til de 6 kastere og lod dem skyde spærreild, idet jeg havde på fornemmelsen, hvor det russiske infanteri ville angribe, idet jeg var klar over at nu var det enten eller. Det lykkedes virkelig at holde det russiske infanteriangreb tilbage, og hen under aften var alt fred og idyl. Vores Tiger som endnu kunne køre, sprængte samtlige russiske pansere, som endnu ikke var udbændt.

Vi ventede spændt på, hva der nu ville ske, på den natlige himmel så vi ild nord og syd for os, vi var klar over, at russerne havde opgivet at komme igennem hos os. Skulle vi kæmpe til sidste mand som fæstning, nej - det kunne ikke være meningen. Vi havde næsten ikke haft nogle tab under disse to dages hårde kampe, og så ofre alle disse virkelig tapre soldater, for det meste hollændere og folketyskere samt drenge på 14-15 år, som blev for at forsvare deres by under ledelse af hovedsagelig danske og norske officerer. Vi ventede på ordre til tilbagetrækning, og da den ikke var kommet inden midnat, troede vi at beslutningen var taget. Jeg blev kort efter sidste angreb kaldt til batallionsf.kom. hvor jeg fik meddelelse om, at vi skulle opdeles i smågrupper. Partisaner, spurgte jeg, De kan kalde det hvad De vil, men der vil komme nærmere besked. Der var endnu ikke truffet definitiv beslutning. Den 20. marts om morgenen kl. 5 kom ordren om tilbagetrækning. Som en af de første drog jeg afsted med granatkasterne, fik dem indbygget i en ny forsvarslinie foran Rosenow, og nåede at få en Beobachter frem i H.K.L. som ikke var udbygget. Russerne havde selvfølgelig opdaget, at vi drog afsted, og stødte næsten omgående efter med panser og ledsagerinfanteri, hvor H.K.L. brød sammen, hovedsagelig fordi der ingen officerer var i H.K.L., de var ved at hygge sig i Rosenow. De russiske pansere rullede af samme rute som os, og overraskede også min granatkastergruppe.

Det lykkedes mig med panserfaust at ramme førerpanseren, de andre standsede op, da det var et mosedrag, vor redning. Ved afskydning af panserfausten fik jeg en 3. grads forbrændning under armen, idet ilden ved udstødningen havde fået fat i min pelsanorak, jeg var lammet i armen og pelsen brændte, men min melder var blevet hos mig og hjalp mig med at få anorakken af. Jeg fik samlet gruppen sammen og fik alt vort grej med og kom afsted. Overalt løb mændene fra de øvrige kompagnier. Jeg kom på Hauptverbandpl., blev forbundet og skulle indlægges, men sagde nej. Da jeg kom tilbage, var det lykkedes at standse russerne ved et modangreb, idet der var trukket enkelte panthere til undsætning. Ved dette overraskende russiske angreb og vort modangreb blev adskillige af mændene sårede og dræbt, bl.a. batt.chefen for 1. batt. og Ustuf. Sand. Samme nat trak vi os tilbage til Hornskrug, og blev her pladseret ved jernbanen til Stettin. Her var alt et virvar, ingen anede noget, men her sat vor taktiklærer fra skolen i baghovedet: «Optag forbindelse til højre og venstre», og i mit tilfælde fremad. Det lykkedes for mig, men situationen var håbløs, vi lå i en skovkant med fjenden foran os i skoven, vore kastere kunne ikke rigtig komme til insats, og ammunitionen var rationeret, så til sidst havde vi bare ½ snes tågegranater. Da vi ikke kunne skaffe mere muni frem, idet dette var forsøgt, hvorved vi mistede tre mand, beordrede jeg på eget initiativ samtlige mænd tilbage med hele grejet til en lille skov, idet vor nuværende stilling var aldeles håbløs, såfremt russerne skulle bryde igennem vor egen H.K.L., hvilket desværre senere viste sig at slå til. Pludselig kom alle mand tilbage igen, Battl.kommandøren (tidligere chef for 4. komp.) havde sendt dem tilbage, hvor de kom fra, og jeg skulle stilles for en af de hurtigt arbejdende krigsretter. Jeg lod mændene gå i bunkers uden at vi atter indbyggede granatkasterne. Jeg anede på det daværende tidspunkt ikke hvor H.K.L. gik, men fik besøg af Ustuf. Berg fra 2. Komp.Rgt. 48, som fortalte at han lå ret fremme ved en skovvej og spurgte om jeg havde noget at drikke. Vi havde gravet en lille brønd og lod min melder vise ham den. Kort efter lød der to skud, Berg kom tilbage, såret ved et gennemskud i venstre hånd, en russer var kommet igennem og havde såret Berg, men min melder skød russeren. Der opstod panik, som ikke kunne styres, mændene løb tæt efter hinanden langs banelinien, men to russiske pansere dræbte eller sårede dem næsten alle. Jeg fik mine folk ud af bunkers og sørget for at hver fik sit grej med og at vi skulle klare hver sig og samles i den før omtalte lille skov. Jeg selv gik ikke langs banelinien, men over og alene den åbne flate, og det eneste der blev reddet af 6 granatkastere var det rør jeg selv havde taget på nakken. Der var kun blevet 3-4 tilbage af mit lille korps, så det var sørgelige stumper, der blev samlet, hele Battl.staben var blevet dræbt eller såret ved granatfuldræffer. - Jeg blev komp.chef for 1. Komp.Battl.Rgt.48 General Seyfardt. Vi gik til modangreb og fik atter rettet H.K.L. op så nogenlunde, og vi havde ved mit komp. under resten af forsvaret ved Hornskrug en Panther ved os, det var en kolosal moralsk styrke for mændene. Der var ro et par dage, hvor vi bjergede de døde langs banelinien, hver nat gik Spähtrups ud på disse forbannede ture, og vi begravede dem alle i en massegrav på stedet.

Den 16. marts blev vi trukket tilbage til Altdam, hvor vi blev indsat i forsvaret ved den sydvestlige kirkegård overfor Blaumühl med hovedkvarter i en stor beskyttelsesbunkers. Her opstod de mest hissigste nærkampe, hvor vi blot lå 4-5 meter fra hinanden. Såvel den 18. som 19. marts stormede russerne efter heftige trommelildforberedelse med URÅÅ, men vore linier holdt hver gang stand, forstå det hvo kan. Ved det sidste angreb den 19. marts trængte russerne frem til vor bunkers, og vi kastede håndgranater til hinanden, man skulle være hurtig, jeg blev såret for anden gang af håndgranatsplinter i lår og røv. Ofte har jeg efterpå tænkt, hva der ville være sket såfremt vi ikke havde kunnet holde linien? Bunkersen var fyldt med sårede (ca. 50 stk.) og bl.a. to russiske fanger, som vi ventede på at få transporteret tilbage når det blev mørkt. Dette skete den 19. marts sent på eftermiddagen, og jeg var klar over at vi umulig kunne stå for endnu et angreb, så vor redning var tilbagetrækning om natten. Denne ordre kom også, og jeg skal være Nachhut og måtte kun løsne mig ved ordre gennem melder, så jeg regnede chansen lig nul for at komme væk. Ved mørkets frembrud marcherede de første afsted, efter at alle

sårede var afhentet. Jeg bad mine mænd at forholde sig roligt, ikke noget skyderi. Kl. 3 om morgenen kom melderer, som hurtig havde fundet os, men pludselig lød der et brag, jeg troede russerne havde luret os, men det var en af gutterne der havde affyret sin Panserfaust, så behøvede han ikke slæbe på den. Jeg blev helt vild, men samtidig lettet, russerne havde ikke bemærket noget, og vi gik så i ilmarch gennem Altdamm over de to broer ved Oder til Stettin. Under angrebet på vore stillinger den 19. marts var trommelilden begyndt om morgenen, den mest infernalske jeg oplevede under hele tilbagetrækningen, den varede en time, og russerne brugte alt hvad der kunne skyde. Da der blev stilhed og de russiske URÄÄ lød, løb jeg frem til stillingerne i kanten af kirkegården, det var frygteligt, mændene havde travlt med at grave sig fri idet skyttehullene var rystet helt sammen. Jeg opildnede dem som det nu er muligt, løb videre langs linien i dækning af gravsten og hva sådan et sted ellers byder på. Helt ude på fløjen lå en 17 årig hollænder (min trofaste Mg.skytte) og hans hjælper, ikke stort ældre. Mg.skytten havde fået revet begge ben af, den anden knap så hårdt såret prøvede at hjælpe. Jeg satte alle sikkerhedshensyn til og underbandt hans ben med livrem og tøystrimler, tog ham på nakken og bar ham til Btl.Gef.Std., mens han hele tiden var ved bevissthed. Her fik jeg alle tiders møjfall og blev truet med at atter blive skudt såfremt jeg ikke kom frem til komp. Jeg søgte efter bunkersen, men blev undervejs opholdt af en russer, som jeg var så heldig at få ram på, han lå der i alle fald da angrebet var overstået.

Ved Schwedt a.d. Oder gik vi i hvilestilling den 21. marts, og der var kun få folk tilbage. Men inden vi så os om var l.Rgt. 48 oppe på 65 mand med Oberstuf. Verkerk (hollender) som komp.chef og jeg atter som delingsfører. Jeg havde dog efter tilbagetrækning fra Altdam været på Feldlazaret på godset Sparrenfelde udenfor Stettin for at få opereret granatsplinterne ud samt få passet mine brandsår som voldte mig store smerter. Vi havde indrettet os i bunkers i skoven, og tiden gik med øvelser og hva dertil hører. Den 17. april alarm og i lastebiler, en havde en anden på slæb for at spare benzin, vi skulle forlægges, men der hvor vi skulle forlægges til, lå istedet benzintromler, der blev tanket op, uddelt forplejning, munition o.s.v. og så gik det afsted uden at slæbe hinanden over Bernau ad Ringstrasse om Berlin mod sydvest til Maxdorf i nærheden af Fürstenwalde. Her blev vi læsset af og indsat, idet russerne var ved at bryde igennem. Jegskulle fra nord støde frem mod Maxdorf som vist nok var i russernes hænder, jeg ville få 15 panthere til hjælp, men jeg opnåede aldrig at se blot en. Det lykkedes os at slå os igennem til en gård besat af Luftwaffebodenpersonel, som var omringet af russere. De da så os komme ind på gården løb hele delingen med en Oberleutnant i spidsen, men da jeg hørte sårede og hjælpeløse skrig i stuehuset, rev jeg maskinpistolen op og råbte, at såfremt de ikke tog deres sårede med, vilde jeg åbne ild. Det virkede, og de tog dem alle med sig, og guderne skal vide at jeg havde skudt. At de løb fordi de var bange ville jeg ikke gøre noe ved. Det var umuligt for os at støde længere frem, idet alt foran os beherskedes af russiske pansere og pak, og der var endvidere åben mark uden nogen form for dækning. Men foran gården fandt vi alt fra Luftwaffe intakt, 2 stk. 8,8 cm flak og 2 stk. 37 cm. Vi sprængte samtlige kanoner, da vi ikke havde forstand på at betjene dem, og munition kunne vi ikke finde i større mængder, og endvidere begravde vi deres døde og fik samlet de, som vi selv havde mistet under angrebet sammen. Hen under aften den 18. april blev gården sat i brand, og vi trak os tilbage i skoven, hvor resten af komp. lå under ledelse af Ostuf. Verkerk. Natten var anstrengende, hver time afpatrolierede jeg H.K.L., da mændene ellers sov, selv om jeg havde sat dem sammen to og to.

Den 19. april foretog vi på eget initiativ et modangreb, drev russerne tilbage, idet det lykkedes os at komme bagpå dem. Vi tog ingen fanger, men 2 stk. 8 cm granatkastere og en masse munition, som var vigtigere end brød.

Den 20. april (Geburtstag des Führers) om formiddagen åbnede russerne et stormangreb, først med trommelild, som havde en frygtelig virkning i skoven. Ostuf. Verkerk blev såret, samt

adskillige av mændene. Jeg overtog atter komp. og afviste det påfølgende angreb. Hen på eftermiddagen kom en norsk Ustuf. frem for at overtage komp., jeg indviste ham i situationen, men da russerne atter angreb ved min deling løb jeg frem, men havde blot fjernet mig et halv hundre meter da der kom en Baumkrepierer over hvor jeg havde ligget og indvist nordmannen i situationene. Der ble råbt «Sani, Sani», men jeg løb bare afsted fremetter. Mine folk var allerede kommet i nærkamp, jeg så det var håbløst, rev et Mg.42 fra en Mg.skytte og bad ham hente en reservegruppe der lå længre tilbage ved Komp.Gef.Std., han kom tilbage og meldte at der ingen var, stillingerne var forlatt, alle våben lå der, så han havde snuppet et Mg. Jeg gav selvstændig ordre til at redde sig hvor redde kan, en del havde allerede overgivet sig. En tysk Uscha. betroede jeg resterne af komp. mens jeg selv løb tilbage til Komp.Gef.Std., hvor jeg vidste at vor Funker lå som stod i forbindelse med Battl. Men der stod bare russere, jeg tømte min maskinpistol for at tvinge dem i dækning mens jeg kunne få en stakket frist. Jeg løb som jeg havde lært det tusindvis af gange på kasernen, ned og op, ud og ind, og det lykkedes virkelig, russerne skød hele tiden for højt eller ved siden af. Her en personlig oplevelse: Mens jeg løb sendte jeg mine tanker (sådan som jeg selv så tidt havde hørt hårdt sårede eller døende kammerater gøre) til mit hjem, mine forældre og særlig til min mor, for var jeg blevet såret havde jeg brugt det sidste skud jeg havde i pistolen på mig selv. Det hele står den dag idag lys levende for mig. Jeg fandt resterne af komp. og vi traf senere Battl.kommandøren, hvorefter vi sammen med resterne gik til modangreb. Vi fik kastet det russiske infanteri tilbage og nåede til en gammel grusgrav, hvor alt levende der stak næsen frem blev skudt. Jeg havde atter overtaget komp, som den 17. april bestod av 65 mand, nu var kun på 18. Pludselig fik jeg at vide, at fremme i noget buskads lå V.B. fra artilleriet, jeg tog tre mand med mig for at give ham dækning, og han og jeg ledede sammen artilleriet, og hvor jeg beundrede den unge fyr. Det varede ikke længe så havde russerne opdaget os og skød med pak og panser ind i kradtet. Jeg gav ordre til tilbagetrækning, mændene løb, men i det samme blev V.B. hårdt såret, jeg tok hans funkregj og fik læsset det på en af mændene som jeg fik kaldt tilbage, jeg selv tog V.B. på nakken og kom i dækning samt sendt ham tilbage. Kort tid efter kl. 18.30 den 20. april blev jeg selv såret af et granatsplintskud i venstre hånd, jeg blev omgående forbundet, et held, idet pulsåren var ramt.

I mellemtiden var en Ustuf.kamerat, Battl.adju. kommet frem og overtog kommandoen, idet jeg kort forinden havde givet ordre til at vi trak os tilbage, idet det var selvmorderisk at blive der, da russerne skød ret i vor flanke fra Maxdorf. Jeg meldte fra hos Battl.kommandøren og blev taget med af Rgt.Kradmelderen, idet Rgt.adju. var fremme og bad mig aflægge rapport til Sturmbannführer Scheibe. Men jeg forstod på det hele at det faktisk var uvæsentligt, idet Rgt.48 General Seyfardt samme dag skulle trækkes tilbage for at være med i forsvaret af selve Berlin. Det havde været tre blodige dage, de blodigste under hele vor indsats siden Kurland, og jeg var som den sidste af 10 danske, norske og svenske officerer blevet tilbage, de seks var faldet og tre foruden jeg såret: tilbage er: Ustuf Jørgen Weidlich og Oberjunker Ole Petersen (danske) samt Ustuf. Eyvind Schrøder og Oberjunker Lars Ove Larsson. Det var unge officerer der kort før jul 1944 efter næsten et års skole forlod Truppenübungsplatz «Kienschnlag» i Checcoslovakiet, optimistiske og inspireret af den fælleseuropæiske kammeratskabsånd, der herskede på disse to skoler efter 12 måneder, vi var virkelig fulde af gejst og optimisme. Det var bittert for en idealistisk 19 årig gut at skulle sige farvel til fronten på denne måde, når man vidste, at der aldrig mere blev noen at komme tilbage til. Men endnu mere fornedrende var tilbagemarchen gennem Berlin den 22. april. Jeg forsøgte at komme med U.Bahn, men det var umuligt, flygtninge sloges om at komme med toget. Jeg forsøgte med sporgvogn, betalt halv pris som soldat, men da vi havde kørt et stykke meddelte konduktøren «alle aussteigen», hvorfor spurgte jeg, jo for her skyder russerne med artilleri. Efter forskellige tildragelser blev jeg den 25. april overført til Heimatlazaret og blev den 6. maj 1945 indsat sammen med øvrige «landsforrædere».